

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 266/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti A. T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 68/2013 z 28. januára 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 Cob/224/2012-272 z 27. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti A. T., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2014 faxom a 8. apríla 2014 poštovou prepravou doručená sťažnosť spoločnosti A. T. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 68/2013 z 28. januára 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 41 Cob/224/2012-272 z 27. júna 2013.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla, že vykonáva podnikateľskú činnosť najmä v oblasti cestnej dopravy. V rámci podnikateľskej činnosti bola v obchodnom záväzkovom vzťahu aj so spoločnosťou G., so sídlom vo Francúzsku. So spoločnosťou G. ukončila všetky obchodné záväzkové vzťahy k aprílu 2008. V období od júna 2008 do augusta 2008 spoločnosť G. vykonala opakovane mylné platby na bankový účet sťažovateľky v celkovej výške 17 010 €. Na strane spoločnosti G. tak došlo k plneniu bez právneho dôvodu, a tým ku vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Spoločnosť G. návrhom na začatie konania z 26. novembra 2010 uplatnila voči sťažovateľke nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 60 Cb 109/2011-216 z 2. októbra 2012 bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 17 010 € spolu s úrokom z omeškania. Rozhodnutie o trovách konania si okresný súd vyhradil v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie. Namietala najmä skutočnosť, že prvostupňový súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom jeho odôvodnenie týkajúce sa posúdenia kľúčovej otázky v konaní, či právny vzťah, o ktorý v konaní ide, je vzťahom občianskoprávnym alebo obchodnoprávnym, je rozporné a neurčité, a preto nepreskúmateľné.

Odvolací súd rozsudkom č. k. 41 Cob/224/2012-272 z 27. júna 2013 rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obdo 68/2013 z 28. januára 2014 dovolanie sťažovateľky odmietol. Dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu v rozhodnutí napadnutým dovolaním nebola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom podľa ustanovenia 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a preto nie je daná prípustnosť dovolania.

V ďalšom sťažovateľka uviedla, že: «Spoločnosť G. jednotlivými platbami realizovanými v prospech bežného účtu sťažovateľa vedeného v banke previedla v období od 02. 06. 2008 do 13. 08. 2008 sumu v celkovej výške 17.010 EUR. Medzi účastníkmi konania pred všeobecnými súdmi nebolo sporné, že realizáciou uvedených platieb došlo zo strany spoločnosti G. k plneniu bez právneho dôvodu, čím spoločnosti G. vznikol voči sťažovateľovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Sporným medzi účastníkmi konania je skutočnosť, či došlo k realizácii uvedených platieb v rámci obchodného záväzkového vzťahu alebo či sa záväzkový vzťah, ktorý vznikol z bezdôvodného obohatenia, spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka. .... je... kľúčovým pre ustálenie, ktorým právnym predpisom sa má spravovať určenie dĺžky premlčacej doby vo vzťahu k právu na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia.

Sťažovateľ v priebehu konania pred všeobecnými súdmi tvrdil a navrhnutými dôkazmi preukazoval, že záväzkový vzťah, o ktorý v konaní ide, je potrebné posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a to s ohľadom na to, že medzi účastníkmi konania v čase vykonania relevantných úhrad už niekoľko mesiacov neexistoval záväzkovo-právny vzťah založený zmluvou, peňažné plnenie, ktoré je uplatňované v predmetnom konaní, žiadnym spôsobom nenadväzuje na predchádzajúci právny vzťah a účastníci konania od ukončenia zmluvných záväzkových vzťahov, ktoré medzi nimi existovali do apríla 2008, ďalej nekomunikovali ani neuzatvorili žiaden právny vzťah – ani obchodno-právny, či iný, ktorý by bolo možné posúdiť ako obchodný záväzkový vzťah v rámci ich podnikateľskej činnosti...

Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. k. 3Obdo 68/2013 zo dňa 28. januára 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 41Cob/224/2012-272 zo dňa 27. 06. 2013 bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd... a to konkrétne tým, že všeobecné súdy nerešpektovali právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá ako aj tým, že pri výklade a uplatňovaní zákonov v otázke, ktorá je podstatnou pre rozhodnutie vo veci samej postupoval spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s ústavou...

Podľa názoru sťažovateľa prvostupňový súd okrem toho, že svoje rozhodnutie nedostatočne presvedčivo odôvodnil, postupoval pri výklade a uplatňovaní zákonov v otázke, ktorá je kľúčová pre rozhodnutia vo veci samej - a to či ide o obchodnoprávny alebo o občianskoprávny vzťah- spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s ústavou...

Odvolaací súd sa napriek tomu, že táto skutočnosť bola v odvolaní odporcom namietaná, žiadnym spôsobom v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s úvahami a so závermi prvostupňového súdu ohľadom posúdenia povahy záväzkového vzťahu medzi účastníkmi konania. Obmedzil sa na konštatovanie, že „obaja účastníci sú podnikatelia a s prihliadnutím na všetky okolnosti vzniku záväzku právny vzťah medzi nimi vznikol v súvislosti s ich predchádzajúcou podnikateľskou činnosťou. Ide teda o obchodný záväzkový vzťah tak, ako je definovaný v § 261 ods. 1 OBZ a spravuje sa OBZ“, bez toho, aby uviedol, prečo predmetný vzťah posúdil na rozdiel od prvostupňového súdu jednoznačne ako obchodný záväzkový vzťah v zmysle ustanovenia § 261 ods. 1 OBZ. Odvolaací súd sa nevyjadril k námietke sťažovateľa uvedenej v odvolaní, týkajúcej sa záveru prvostupňového súdu, že v predmetnej veci nejde o obchodný záväzkový vzťah, ale o „obchodno-právny vzťah v širšom ponímaní“.

Sťažovateľ sa nestotožňuje s názorom dovolacieho súdu, vyjadreným v rozhodnutí o dovolaní, v ktorom dovolací súd konštatuje správnosť, presvedčivosť a dostatočnosť odôvodnenia súdov nižšieho stupňa pokiaľ ide o vysporiadanie sa s otázkou povahy právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania a v tomto smere poukazuje na vyššie uvedené zdôvodnenie svojho postoja...

Rozšírenie zákonných hľadísk súdom, ktoré by znamenalo prekročenie textu zákona, by bolo prípustné vtedy, ak by slúžilo ochrane niektorého z ústavných práv (ústavno-konformný výklad zákona) a nepoprel by sa tým ich účel a význam. V danom prípade však malo použitie rozširujúceho výkladu ustanovenia § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka za následok stratu možnosti sťažovateľa účinne sa brániť, pokiaľ si druhá strana neuplatňuje svoje práva v konaní pred súdom včas...

Sťažovateľ žiada Ústavný súd SR, aby podľa ustanovenia § 52 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. v čo najkratšom čase rozhodol o návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého vykonateľného rozhodnutia a to rozsudku Okresného súdu

Banská Bystrica, č. k. 60Cb/109/2011- 216 zo dňa 2. októbra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/224/2012- 272 zo dňa 27. júna 2013.

Dôvodom je skutočnosť, že sťažovateľovi bolo dňa 16. decembra 2013 doručené upovedomenie o začatí exekúcie vedené na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 60Cb/109/2011- 216 zo dňa 2. októbra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/224/2012- 272 zo dňa 27. júna 2013...

Sťažovateľ je presvedčený, že v predmetnej veci sú naplnené predpoklady pre povolenie odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia...

Vzhľadom na to sťažovateľ žiada Ústavný súd SR, aby zároveň s rozhodnutím o odklade vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia uložil oprávnenému v exekučnom konaní vedenom na exekútorskom úrade Prievidza, súdnym exekútorom R. M..., pod sp. zn. EX 2640/13, aby sa do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR v predmetnej veci zdržal oprávnenia mu priznaného napádaným právoplatným rozhodnutím Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 41Cob/224/2012- 272 zo dňa 27. júna 2013.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 3Obdo 68/2013 zo dňa 28. januára 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 41Cob/224/2012-272 zo dňa 27. 06. 2013 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 3Obdo 68/2013 zo dňa 28. januára 2014 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 41Cob/224/2012-272 zo dňa 27. 06. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Banskej Bystrici spoločne a nerozdielne sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani

preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Predmetom sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 68/2013 z 28. januára 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 41 Cob/224/2012-272 z 27. júna 2013.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou, a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

1. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu č. k. 41 Cob 224/2012-272, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

Proti rozsudku krajského súdu č. k. 41 Cob 224/2012-272 z 27. júna 2013 bolo sťažovateľkou podané dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru mal najvyšší súd v rámci dovolacieho konania. Tým je zároveň v tomto rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

2. Vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 68/2013 treba sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľka odôvodňuje sťažnosť na porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 68/2013 z 28. januára 2014 najmä tým, že sa nestotožňuje s jeho závermi, ktorými najvyšší súd konštatuje „*správnosť, presvedčivosť a dostatočnosť odôvodnenia súdov nižšieho stupňa, pokiaľ ide o vysporiadanie sa s otázkou povahy právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania*“. Tým mala byť sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom, a teda splnená podmienka prípustnosti dovolania.

Podľa judikatúry ústavného súdu je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť, či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 35/02).

Sťažovateľka podala dovolanie podľa „§ 237 písm. f) OSP v spojení s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p.“.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľka v dovolaní „odňatie možnosti konať pred súdom“ odôvodnila tým, že rozhodnutiu krajského súdu chýba úplné, výstižné a presvedčivé odôvodnenie.

Najvyšší súd napadnuté uznesenie sp. zn. 3 Obdo 68/2013 z 28. januára 2014 odôvodnil takto:

„Okresný súd Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 60 Cb 109/2011-216 zo dňa 02. 10. 2012 rozhodol tak, že žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 17 010 eur spolu s úrokom z omeškania... Z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa je zrejmé, že predmetom konania je právo na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka a právo na zaplatenie úroku z omeškania podľa § 369 ods. Obchodného zákonníka. Z obsahu rozhodnutia prvostupňového súdu je zrejmé, že na strane žalovaného došlo k majetkovému prospachu získaného plnením bez právneho dôvodu v zmysle ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako aj fakt, že žalovaný nepoprel, že od žalobcu vyššie platby prijal...

O odvolaní žalovaného rozhodol ako odvolací súd Krajský súd v Banskej Bystrici, rozsudkom č. k. 41 Cob 224/2012-272 zo dňa 27. júna 2013 tak, že prvostupňový rozsudok potvrdil a o trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 3 O. s. p.

V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že v konaní bolo zistené, že žalovaný omylom poskytnuté plnenie zo strany žalobcu na základe ich predchádzajúcich záväzkov z uzavretých zmlúv o preprave v zmysle ustanovenia § 610 a nasl. Obchodného zákonníka prijal. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obidvaja účastníci sú podnikatelia a s prihliadnutím na všetky okolnosti vzniku záväzku konštatoval že právny vzťah medzi nimi vznikol v súvislosti s ich predchádzajúcou podnikateľskou činnosťou, a teda, že ide o obchodný záväzkový vzťah tak ako je definovaný v ustanovení § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka a spravuje sa Obchodným zákonníkom. S poukazom na uvedené uviedol, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je právom z obchodno-záväzkového právneho vzťahu sa premlčuje podľa ustanovení Obchodného zákonníka a aplikuje sa právna úprava podľa § 397 Obchodného zákonníka, teda 4 ročná premlčacia doba, ktorá začala plynúť od okamihu, keď došlo k plneniu...

Proti tomuto rozhodnutiu... žalovaný podal dovolanie a navrhol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 Cob/224/2012-272 zo dňa 27. júna 2013 a rozsudok

Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 60 Cb 109/2011-213 zo dňa 02. 10. 2012 zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odvodil ustanovením § 237 písmeno f./ O. s. p. v spojení s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. konkrétne porušením jeho práva na úplné výstižné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia...

Z ustanovenia § 237 písm. f./ O. s. p. vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu, odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z dovolania žalovaného je zrejmé, že s poukazom: na ustanovenie § 237 písm. f./ O. s. p. dovolateľ za odňatie možnosti konať pred súdom považuje nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu tým, že neúplným, nevýstižným a nepresvedčivým odôvodnením v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., bolo porušené jeho právo, na ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl.6 ods. 1 Dohovoru a nenaplneniu jeho základného práva na súdnu ochranu.

Základnou otázkou, pre posúdenie dôvodnosti dovolania žalovaného je, či tvrdenie žalovaného, že mu ako účastníkovi konania občianskeho súdneho konania bolo porušené jeho právo na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a chránených záujmov tým, že rozsudkom odvolacieho súdu bolo porušené jeho právo, na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, je dôvodné.

Z predložených dokladov nie je sporné, že ide o potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho, súdu, ktorým sa prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil. Z obsahu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žalobe o zaplatenie sumy 17 010 eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia vyhovel v súvislosti s plnením bez právneho dôvodu podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Z obsahu prvostupňového rozhodnutia je zrejmé, že pri rozhodovaní za kľúčovú otázku pre rozhodnutie označil dôvodnosť námietky premlčania vznesenej žalovaným, pre posúdenie ktorej, bola jediná skutočnosť či sa na posúdenie premlčania bude vzťahovať Občiansky zákonník, alebo Obchodný zákonník. Z obsahu podrobne odôvodneného prvostupňového rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že prvostupňový súd s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1 Obchodného zákonníka uviedol, že premlčanie sa spája s márnym uplynutím doby, ktorú zákon dáva veriteľovi na vykonanie práva. S odvolaním sa

na ustanovenia § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka uviedol, že pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ktorá premlčacia doba je podľa § 397 Obchodného zákonníka, štvorročná. Z obsahu odvolania, aj dovolania žalovaného jednoznačne vyplýva, že dovolateľ s názorom, že konajúce súdy vychádzali z názoru, že premlčaciu dobu posúdili ako štvorročnú, sa nestotožní z dôvodu, že premlčacia doba mala byť posudzovaná ako pri vzťahoch občianskoprávných, a nie vzťahoch obchodnoprávných. Skúmanie tejto otázky však pre posúdenie prípustnosti dovolania, s odkazom na ustanovenie § 237 písm. f./ je bezpredmetné.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dovolaním odvolací súd konštatoval, že v danej veci bez právneho dôvodu žalobca poskytol žalovanému plnenie a že v rámci tohto vzťahu, oprávneným prijímateľom plnenia, je žalovaný, ktorý plnenie od žalobcu prijal a je pasívne legitimovaný. Z odôvodnenia rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že v konaní bolo zistené, že žalovaný omylom poskytnuté plnenie zo strany žalobcu na základe ich predchádzajúcich záväzkov z uzavretých zmlúv o preprave v zmysle ustanovenia § 610 a nasl. Obchodného zákonníka prijal, že obaja účastníci boli podnikatelia a že s prihliadnutím na všetky okolnosti vzniku záväzku právny vzťah medzi nimi vznikol v súvislosti s ich predchádzajúcou podnikateľskou činnosťou. Takto vyslovený právny záver nie je v rozpore s tvrdením súdu prvého stupňa a ani so zisteným skutkovým stavom, z ktorého sporné nebolo, že žalovaný poskytnuté peňažné plnenie omylom zo strany žalobcu prijal. Posudzovanie, otázky, či odvolací súd dospel k správne záveru, že ide o obchodno-právny vzťah tak ako je definovaný v ustanovení § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka je pre posúdenie, či ide o dovolanie podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. prípustné, taktiež právne irelevantné.

Z odvolania žalovaného je zrejmé, že z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia mu nebolo zrejmé, čo konkrétne obchodno-právny vzťah v širšom ponímaní, má predstavovať, kedy takýto vzťah vzniká, s ktorou otázkou, sa podľa dovolateľa, odvolací súd v napadnutom rozhodnutí dovolaním, nevysporiadal. Z odvolania žalovaného je zrejmé, že od ukončenia obchodnoprávneho záväzkového vzťahu až do pripísania mylných platieb neexistovala žiadnu dobu medzi účastníkmi žiadna komunikácia, neboli plánované žiadne aktivity a nebyť mylných platieb, ktoré sú predmetom sporu do dnešného dňa, by strany už nemali nič spoločné.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia dovolaním je však zrejmé, že odvolací súd sa s touto námietkou vysporiadal, keď dospel k záveru, že prvostupňový súd dospel k záveru, že právny vzťah čo sa týka uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vznikol medzi nimi práve v súvislosti s ich predchádzajúcou podnikateľskou činnosťou, teda i na základe ich predchádzajúcich záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o preprave podľa ustanovenia § 610 a nasl. Obchodného zákonníka, z čoho odvodil že v danom prípade ide o premlčaciu dobu štvorročnú, čo je zásadná otázka pre posúdenie správnosti prvostupňového rozhodnutia. Fakt, že odvolací súd presne nekonkretizoval pojem použitý výraz v prvostupňovom rozhodnutí, obchodnoprávny vzťah v širšom ponímaní, podľa dovolacieho súdu nie je možné kvalifikovať ako nedostatok riadneho odôvodnenia, ktoré je porušením práva účastníka na spravodlivý proces, nepresvedčivé odôvodnenie, a za arbitrárne rozhodnutie bez zrozumiteľných a určitých dôvodov ohľadne kľúčovej otázky. Podľa dovolacieho súdu z rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním nie je sporné, že odvolací súd sa s kľúčovou otázkou či na posúdenie premlčacej doby sa vzťahuje Občiansky zákonník alebo Obchodný zákonník jednoznačne zaoberal a dospel k záveru, že ide o obchodnoprávny záväzkový vzťah, tak ako je definovaný v ustanovení § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, čím sa vysporiadal s námietkou žalovaného ohľadne posúdenia dĺžky premlčacej doby v konkrétnom spore. Je pravdou, že odvolací súd sa jednoznačne nevyjadril k namietanému pojmu žalovaným použitým v prvostupňovom rozhodnutí, ktorý sa zrejme vzťahoval na vzniknutý právny vzťah z bezdôvodného obohatenia následkom predchádzajúceho obchodno-právneho záväzkového vzťahu vyplývajúceho z uzavretej zmluvy podľa § 610 a nasl. Obchodného zákonníka. Táto skutočnosť podľa dovolacieho súdu však nemá za následok, pre ktorý, rozhodnutie odvolacieho súdu by málo byť považované za nepresvedčivé, nezrozumiteľné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odvolací súd dostatočne vysporiadal aj s ďalšou námietkou žalovaného v odvolaní, konkrétne nevykonaním ním navrhnutého dôkazu, keď s poukazom na citované ustanovenia v odôvodnení rozhodnutia navrhovaný dôkaz bude vykonaný sa ponecháva súdu a stotožnil sa s vyjadreným názorom súdu prvého stupňa, že navrhovaný dôkaz žalobcom z hľadiska plynutia štvorročnej premlčacej doby, označil za bezpredmetný...

Najvyšší súd Slovenskej republiky /§ 10a ods. 1 O. s. p./ na základe takto posúdeného skutkového a právneho stavu dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí dovolaním, nebola odňatá možnosť žalovanému konať pred súdom, a teda nejde o dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. a ani na základe iného dôvodu daného v ustanovení § 237 O. s. p.“

Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu aj v kontexte rozhodnutia krajského súdu a konštatuje, že nemožno dospieť k záveru, že by napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 68/2013 z 28. januára 2014 bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Bolo nepochybne v právomoci najvyššieho súdu príslušné zákonné ustanovenia vyložiť. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad najvyššieho súdu z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný a neudržateľný tak, aby jeho následkom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, tak ako to tvrdila vo svojej sťažnosti.

Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že závery najvyššieho súdu (v spojení s rozhodnutím krajského súdu) sú minimálne jednou možnou alternatívou výkladu súvisiacich zákonných ustanovení (najmä § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka). Mylné platby na základe domnele pokračujúcej zmluvy, ktorá bola zjavne obchodná, za domnelé služby, ktoré sa zjavne týkali podnikateľskej činnosti (prepravné služby), sa relatívne ľahko môžu kvalifikovať ako vzniknuté pri ich podnikateľskej činnosti. Závery najvyššieho súdu v napadnutom rozhodnutí preto nevykazujú znaky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu a najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojím vlastným, aj keď právna argumentácia sťažovateľky je vo viacerých aspektoch skutočne náležitá. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu, ktorý prijíma aj stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov

všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať žiadosťou sťažovateľky o vydanie dočasného opatrenia odložením vykonateľnosti uznesenia najvyššieho súdu.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2014